

LAUSUNTO

12.03.2025

Varsinais-Suomen Hevosjalostusliitto ry

Vanha Tampereentie 235

20380 TURKU

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 Valtioneuvosto

kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Varsinais-Suomen Hevosjalostusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetusluonnoksesta ja toteaa seuraavaa:

Varsinais-Suomen Hevosjalostusliitto ry:n toiminta kattaa varsojen ja tuontihevosten tunnistukset ja identiteetin varmistukset, tamma- ja varsanäyttelyt, viralliset ponimittaukset ja hevosalan neuvonta ml. Hyvä Talli- neuvontakäynnit hevosten pitopaikoissa. Hevosjalostusliitto auttaa hevosalan ammattilaisia ja harrastajia kaikissa hevosalan kysymyksissä toimien hevosenomistajien ja kasvattajien tukena. Toimimme tiiviissä yhteistyössä Turun Hippos ry:n kanssa Metsämäen raviradalla Turussa.

Viime vuosien aikana on alueen susikanta lisääntynyt merkittävästi, näköhavaintoja on päivittäin Varsinais-Suomen alueella, jopa keskellä kirkasta päivää. Susilaumat ovat tätä päivää entisten yksittäisten yksilöiden havaintojen sijaan. Susien lisääntyminen, näköhavaintojen lisääntyminen, havainnot tallien, tarhojen, laitumien ja valmennusalueiden välittämässä läheisyydessä on ollut huolenaie viime vuoden jokaisella tunnistuskäynnillä hevostalleilla. Viime vuosina ei enää edes Metsämäen raviradan tallit Turussa ole välttyneet susien seuralta, vaan susihavainnot Metsämäen alueella ovat säännöllisiä.

Hevosala on erittäin huolissaan kasvaneesta susimäärästä alueella. Sutta on ennen pidetty arempana metsänpetona, joka ei juurikaan talojen pihapiireihin ole hakeutunut. Tänä päivänä sudet ovat aiempaa huomattavasti rohkeampia eivätkä karta ihmisten läheisyyttä. Susien määrän lisääntyessä ovat laumojen alueet oletettavasti merkittävästi pienentyneet ja havaintoja on sen vuoksikin entistä enemmän.

Hevonen on iso eläin, eikä sen pitäisi olla ensimmäinen suden uhri. Valitettavasti alueellamme on jo suden vahingoiksi merkittyjä petovahinkoja myös hevostiloilla. Tällaisia vahinkoja ei saisi tapahtua ja tämän vuoksi petokantaa tulee karsia alueellamme nykyisestä.

Muiden petoeläinten kohdalla tilanne ei ole hevosen osalta vielä yhtä huolestuttava, mutta toki ilveksen tekemiä hyökkäyksiä hevosen kimppuun on myös rekisteröity. Oikeutettua huolta hevosten turvallisuudesta aiheuttaa siis susien ohella myös muut suurpedot.

Hevosten hyvinvointi on tänä päivänä keskiössä niin hevosihmisten arjessa kuin byrokratian rattaissakin. Hyvinvointiin ja lajityypilliseen elämään kuuluu ulkoilu ja laiduntaminen lajitovereiden kanssa. Yhä enenevässä määrin suositellaan pihattoratkaisuja eläinten hyvinvointia ajatellen, jolloin eläimet viettävät halutessaan aikaansa myös yöllä ulkotiiloissa liikkuen ja niillä on vapaa pääsy sääsuojaan pihattoon. Kesäaikaan eläinten annetaan laiduntaa laajemmilla nurmialueilla. Tällaiset alueet ovat myös yleensä kauempana omistajien / tallinpitäjien omasta pihapiiristä. Nykyään tarhoissa, pihatoissa ja laitumilla olevat kotieläimet ovat erittäin alttiina petoeläinten hyökkäyksille. Tilanne huolettua eläinten omistajia. Varsinais-Suomen susi/petotilanteen pahentuessa turvataksaan eläimet petohyökkäyksiltä hevosia joudutaan ottamaan laidunkaudella aiempaa aikaisin suojaan. Taannoin siis varsoineet tammot varsoineen saivat laiduntaa pidemmälle syksyyn isommilla laitumilla. Nykyisellä petopaineella alueellamme laidunkautta määrittelee voimakkaasti petoeläinten esiintyminen alueella ja havaintojen aikaan on eläimet otettava suojaan talliin. Samoin pihattokasvatus nuorille hevosille ja jopa kilpahevosille on sallinut hevosille luonnonmukaisemman, stressittömämmän ympäristön. Useampi harrastaja tai ammattilainen kertoo ottavansa hevoset yöksi turvaan sisätiloihin karsinatalliin. Tämä suuntaus on voimakkaassa ristiriidassa hevosen hyvinvoinnin kehittämisen kanssa ja myös tästä suuntauksesta on syytä olla hyvinkin huolissaan. Hevosen omistajat joutuvat siis tasapainoilemaan hevosen lajinmukaisen hyvinvoinnin ja toisaalta hevosen/ponin/varsansa turvallisuuden välillä.

Susia vastaan suojautuminen on hevosten kanssa hankalaa sekä tietysti kallista. Hevosten ulkoilualueet sekä niiden valmennus- ja ulkoilutusalueet ovat yleensä laajoja ja niiden aitaaminen petoaidoilla merkittävä lisäkustannus tai mahdotonta toteuttaa. Hevoselle tulisi olla mahdollisimman suuret ulkoilualueet tarhauksessa ja laiduntamisessa. Ravihevosten ja ratsujen liikutus pyritään tekemään yleensä rauhallisemmissa maastoissa pois vilkkaimmista autoteiltä. Nämä ovat luonnollisesti niitä alueita, joissa kohtaustilanteista susien/petojen kanssa on jo ollut alueellamme. Hevonen on myös isokokoinen ja luonnostaan pakoeläin. Välilliset vahingot petoeläimen kohtaamisessa ovat jo ihmisellekin vaarallisia. Kustannuksista huolimatta on petoaitojakin alueellamme jo rakennettu hevosten suojaksi, mutta kaikkialla se ei esim. maaston vuoksi ole mahdollista.

Petoja vastaan voisi suojautua myös laumanvartijakoirilla. Susia vastaan ei kuitenkaan kaikilla hevosiharrastajilla ole resursseja hankkia ja kouluttaa laumanvartijoita. Väistämättäkin on selvä, että nykyisellä petopaineella yhden koiran hankkiminen ei ole riittävä suojaamaan pihan asukkeja.

Valvontakameroiden/riistakameroiden hankkiminen on talleilla käytetty suojautumiskeino. Toki niiden hankkiminen on kustannuserä. Petohavaintojen seuraaminen eri lähteistä on tietenkin jo käytössä.

Lausunnon keskeinen sisältö

Eläintenpitäjille tulee antaa mahdollisuus hoitaa koti- ja lemmikkieläimensä niiden hyvinvointi huomioiden sopusoinnussa ympäristön kanssa. Suurpetopaineen ollessa eläintilojen lähellä suuri koti- ja lemmikkieläinten ulkonaoloa joudutaan rajoittamaan voimakkaasti (kesän lopulla ympärivuorokautinen laidunnus/ laidunkauden ulkopuolinen pihattoelämä liian riskialtista/mualla työssäkäyvät joutuvat pitämään poninsa ja hevosensa sisällä työpäivän ajan), mikä ei ole tavoiteltava asianlaita millekkään osapuolelle, esim. kotieläimille, eläintenpitäjille, eläinten hyvinvoinnista vastaavalle hallinnolle.

Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys ja sen alueellista säätelyä tulee kehittää huomattavasti nykyisestä käytännöstä. Petojen määrien totuudenmukainen laskenta, sekä petojen alueellinen sijoittuminen tulee ohjeistaa lainsäädännössä selkeästi. Tietyillä alueilla kantaa tulee karsia kestäväälle tasolle, jolla hevosten, sekä tietenkin myös niiden kanssa toimivien ihmisten turvallisuus voidaan säilyttää. Häiriikköpetojen poistamista tulee helpottaa ja petojen ihmisarkuutta tulisi lisätä.

Koirasudet tulee poistaa ja susikanta tulee säilyttää puhtaana. Susi kuuluu Suomen luontoon, kuten muutkin petoeläimet, mutta petokannan tulee jakautua tasaisemmin maantieteellisesti tarkastellen. Näin toimiessa Suomessa kyllä riittää myös aluetta elää myös pedoille ja ihminen kokee olonsa turvallisiksi myös hevosten, koirien ja muiden eläinten kanssa. Kantojen säätelyssä parhaiten toimii varmasti hyvin organisoitunut ja ohjeistettu riistahoitojärjestelmä.

Turku 12.3.2025

Varsinais-Suomen Hevosjalostusliitto ry

Toiminnanjohtaja Virpi Ylitalo

puhelinnumero: 040-7473 432

email: virpi.ylitalo@turunhippos.fi

JOHTOKUNTA 2025:

Hagman Ingrid, Kemiönsaari

Iltanen Marjukka, Salo

Jalonen Juha, Salo

Kylämäki Elina, Marttila

Mäkinen Jenni, Uusikaupunki

Nivola Hannu, Uusikaupunki

Paavilainen Susanna, Loimaa

Säteri Heli, Pöytyä

Virtanen Jarmo, Turku

Lyhyesti Varsinais-Suomen hevosjalostusliitosta:

Varsinais-Suomen hevosjalostusliiton alueeseen kuuluu Lounais-Suomen lisäksi myös Ahvenanmaan alue. Vahva ammattimainen hevostoiminta näkyy Varsinais-Suomessa. Ammattimaisen hevostoiminnan lisäksi alueella on vilkasta harrastustoimintaa myös ratsu- ja ponipuolella.

Hevosmäärä alueella on lähemmäs 6500 hevosta. Alueella on vilkasta ja monipuolista hevoskasvatustoimintaa: suomenhevosia, lämminveriravureja sekä ratsu- ja ponivarsoja alueella syntyy tällä hetkellä noin 200-300 vuodessa.

Varsinais-Suomen alueella hevosten tunnistuksia tehdään lähemmäs 500 ja tallikäyntejä alueen eri talleissa 250.

Lisätietoja: www.hevosjalostusliitot.fi/varsinaissuomi/